

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
ОДЕЉЕЊЕ У НИШУ
П-2 У.7064/10 (2009)
Дана: 14.10.2010.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Десе Симић, председника већа, Милорада Тешића и Николе Динића, чланова већа, са судијским помоћником Сандром Газетић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Јеврејске општине Београд, Београд, Краља Петра 71-а, коју заступа пуномоћник адвокат Рајна Д. Андрић из Београда, Светозара Марковића 19, ради поништаја закључка Дирекције за реституцију Републике Србије број 143-03-46-00-00045/2008 од 25.12.2008. године, у предмету враћања имовине црквама и верским заједницама, у нејавној седници већа одржаној дана 14.10.2010. године, донео је:

ПРЕСУДУ

Тужба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Оспореним закључком одбачен је захтев тужиоца, за враћање двособног стана бр. ..., на петом спрату зграде у улици ... бр. ..., у Београду, КО ..., због непостојања услова за вођење поступка.

Управном суду су дана 01.01.2010. године, на основу члана 89. и члана 90. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08 и 104/09), уступљени предмети Врховног суда Србије и окружних судова у којима до 31.12.2009. године није донета коначна одлука, а за које је надлежан Управни суд, сагласно члану 29. став 1. истог Закона.

У тужби која је поднета Врховном суду Србије дана 10.02.2009. године и код истог заведена под бројем У.915/09, тужилац оспорава законитост закључка због погрешно утврђеног стања, погрешне примене закона и повреде правила поступања. Тужбом наводи да је тужени орган правилно констатовао чињенице да је непокретност која је предмет захтева

за враћање била власништво сада пок. А.А., да је својим тестаментом пок. Давид С. Коен одредио оснивање задужбине под називом „Задужбина А.А.“, да је актом надлежног Министарства просвете из 1937. године одређено образовање задужбине под називом „Задужбина А.А.“, над којом ће водити управу Јеврејско женско друштво, да је актом Савета за школство – Задужбинског одсека НРС од 18.09.1957. године одређено да управу над задужбином наставља Женска секција при Јеврејској општини Београд и да је непокретност чије се враћање тражи експроприсана од претходног власника „Задужбине А.А.“ актом Градске експропријационе комисије у Београду од 25.10.1948. године. Тужбом наводи да је тужени на тако утврђено чињенично стање погрешно применио одредбе Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама. Тужбом указује да је одбацивање захтева, уз образложење туженог да иста није одузета од цркве или верске заједнице, већ од задужбине, а без предходног утврђивања сврхе и циља оснивања задужбине односно утврђивања правне природе саме задужбине као такве представља разлог за поништај оспореног закључка. У тужби даље наводи да квалификацију фонда или задужбине, као фонда верске заједнице у битном детерминишу циљ и сврха оснивања задужбине или фонда, односно одређивање начина на који ће се њима управљати, користити имовина и распоређивати корист остварен коришћењем те имовине. Сагласно изнетом, јасно је да је предметна имовина у моменту одузимања била власништво фонда, која по својој правној природи представља фонд верске заједнице будући да је из исправе о његовом оснивању јасно одређен начин на који ће се вршити расподела прихода остварених искоришћавањем имовине. Даље, у тужби наводи да из изложеног јасно произилази да је предметна имовина у моменту одузимања била власништво фонда, који по својој правној природи представља фонд верске заједнице будући да је у исправи о оснивању фонда јасно одређен начин расподеле прихода оствареног искоришћавањем имовине, та да став туженог није основан. Са изложеног прерעדлаже да суд тужбу усвоји и побијани закључак поништи и сам реши ову управну ствар усвајањем захтева и враћањем предметне непокретности, или предмет врати туженом органу на поновни поступак и одлучивање.

Тужени орган је у одговору на тужбу, остао при разлозима из образложења оспореног закључка и предложио је да суд тужбу одбије као неосновану.

Након оцене навода тужбе, одговора на тужбу, као и увидом у списе предмета, поступајући на основу члана 77. став 1. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 111/09), по правилима поступка прописаним одредбама Закона о управним споровима („Службени лист СРЈ“ број 46/96), Управни суд је оценио:

Тужба је неоснована.

Из списка предмета ове управне ствари произилази да је у поступку који је претходио

доношењу оспореног закључка утврђено је да је овде тужилац Јеврејска општина Београд ускладу са Законом о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама поднела захтев за враћање одузете непокретне имовине - стана број ..., на петом спрату зграде у улици ... бр. ..., у ..., КО Уз захтев су поднети и одговарајући докази. Из поднетих доказа утврђено је да је непокретност која је предмет захтева за реституцију била својина сада пок. А.А. бив. Рентијера из Београда. У поступку расправљања заоставштине пок. Коена, код Среског суда за град Београд, обзнањен је тестамент који је исти сачинио, и којим је одредио да се од целокупне његове имовине образује задужбина која ће носити име „Задужбина С. Коена“, над којом ће управу водити „Јеврејско женско друштво“ на начин одређен тестаментом. Министарство просвете Краљевине Југославије актом број 5251 од 13.10.1937. године одобрило је оснивање задужбине под именом „Задужбина А.А.“. Актом број 239 од 16.09.1957. године, Јеврејска општина Београд, у чијем саставу је пре рата било Јеврејско женско друштво, обратило се Савету за школство Задужбинском одсеку НРС, са молбом да овај савет Женској секцији, која има делокруг ранијег Јеврејског женског друштва, повери и пренесе управљање Задужбином А.А. из Београда, с'тим што ће се ти послови водити у Женској секцији у саставу ове општине. Савет за школство – Задужбински одсек НРС је актом 449 од 18.09.1957. године констатовало да управу над „Задужбином А.А.“ наставља Женска секција при Јеврејској општини у Београду. Решењем Градске експропријационе комисије у Београду број 1080/48 од 25.10.1948. године предметна непокретност је укњижена као општенародна имовина. Одредбом члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“ број 46/2006) прописано је између осталог да се овим законом уређују услови, начин и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од цркава и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштава. Чланом 9. став 1. Закона о црквама и верским заједницама, прописано је да цркве и верске заједнице које су регистроване у складу са овим законом имају својство правног лица, а чланом 26. став 1. истог закона прописано је да цркве и верске заједнице обезбеђују средства за обављање своје делатности од прихода из сопствене имовине, задужбина, легата и фондова, наслеђивања, поклоне и прилога, и других правних послова и делатности на непрофитним основама. Одредбом члана 4. став 1. Закона о задужбинама, фондацијама и фондовима („Службени гласник СРС“ број 59/89), прописано је да задужбине могу основати физичка лица сопственим средствима, чланом 8. став 1. истог закона прописано је да уписом у регистар, задужбина, фондација и фонд стичу својство правног лица, а чланом 12. истог закона прописано је да задужбине, фондације и фондови могу располагати правима средствима и имати непокретне или покретне ствари. Код оваког чињеничног и правног стања ствари Управни суд налази да се ради о задужбини која је

настала поклањањем имовине у приватној својини ради постизања одређених друштвено корисних циљева, па као таква представља установу која има својство правног лица. Суд сматра да задужбина представља специфичну установу грађанског права, а та специфичност огледа се у томе што задужбина не припада у правном смислу те речи ни појединцу, ни друштву, него се само наменски даје на коришћење друштву. Поклањање имовине има за циљ испуњење налога задужбинара ради постизања друштвено корисног циља, а не стицање права својине на тој имовини од стране лица одређеног да управља задужбином. Стога мотив задужбинара, како то сматра тужени, не одређује нити утиче на стицање права својине, па је по оценим Управног суда, правилно поступио тужени орган када је одбацио захтев тужиоца налазећи да није титулар права својине на непокретној имовини која је предмет захтева за реституцију, јер се у овом случају не ради о верској задужбини која је предмет враћања по одредбама члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, већ о световној задужбини.

Са изнетих разлога, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је одлучио као у диспозитиву пресуде, применом одредби члана 41. став 2. Закона у управним споровима („Службени лист СРЈ“ број 46/96), који се примењује сходно чл. 77. став 1. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 111/09).

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 14.10.2010.године, II-2 У.7064/10 (2009)

Записничар,
Сандра Газетић,с.р.

Председник већа-судија
Деса Симић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

СТ